

Tämä on Energiaviraston sähköisesti allekirjoittama asiakirja.
Detta är ett dokument som har signerats elektroniskt av Energimyndigheten.
This is a document that has been electronically signed by the Energy Authority.

Asiakirjan päivämäärä on:	23.11.2021
Dokumentet är daterat:	23.11.2021
The document is dated:	23.11.2021

Esittelijä / Föredragande / Referendary.

Nimi / Namn / Name:	Tiina Karppinen
Pvm / Datum / Date:	23.11.2021

Ratkaisija / Beslutsfattare / Decision-maker

Nimi / Namn / Name:	Simo Nurmi
Pvm / Datum / Date:	23.11.2021

Tämä asiakirja koostuu seuraavista osista:

- Kansilehti (tämä sivu)
- Alkuperäinen asiakirja tai alkuperäiset asiakirjat [Allekirjoitettu asiakirja alkaa seuraavalta sivulta. >](#)

Detta dokument består av följande delar:

- Titelblad (denna sida)
- Originaldokument [Det signerade dokumentet börjar på nästa sida. >](#)

This document contains:

- Front page (this page)
- The original document(s) [The signed document follows on the next page >](#)

Gasgrid Finland Oy

Keilaranta 19 D
02150 ESPOO

Kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevan verkkosäännön mukaisten kertoimien, kausitekijöiden ja alennusten asettaminen

Asianosainen

Gasgrid Finland Oy

Vireilletulo

11.10.2021

Ratkaisu

Energiavirasto asettaa tariffiverkkosäännön 28 artiklan mukaisesti Gasgrid Finland Oy:n käytettäväksi siirtoverkkotoiminnan hinnoittelussaan päätöksen liitteen 2 mukaiset kertoimet, kausitekijät ja alennukset.

Gasgrid Finland Oy:n tulee soveltaa päätöksen mukaisia kertoimia, kausitekijöitä ja alennuksia 1.1.2022 alkaen.

Selostus asiasta

Komission asetus (EU) 2017/460 (niin kutsuttu Tariffiverkkosääntö) on tullut sovellettavaksi Suomessa 1.1.2020 alkaen. Asetuksessa vahvistetaan verkkosääntö, jossa esitetään kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevat säännöt, mukaan luettuina viitehintamenetelmän soveltamista, siihen liittyviä kuulemis- ja julkaisuvaatimuksia sekä rajahinnan laskemista vakioituille kapasiteettituotteille koskevat säännöt.

Tariffiverkkosäännön 28 artiklan mukaisesti Energiavirasto järjesti kuulemisen alennuksista, kertoimista ja kausitekijöistä 12.10.-5.11.2021.

Energiavirasto sai kuulemiseen yhden lausunnon Helen Oy:ltä. Lisäksi myöhemmin lausunnon toimitti JSC Latvijaz Gaze.

Gasgrid Finland Oy:n esitys kertoimiksi, kausitekijöiksi ja alennuksiksi

Kertoimet

Gasgrid Finland Oy on esittänyt vuosituotteen (viitehinnan) kertoimeksi 1, neljännesvuosituotteen kertoimeksi 1.1, kuukausituotteen kertoimeksi 1.25, päivätuotteen kertoimeksi 1.5 ja päivänsisäisen tuotteen kertoimeksi 1.7. Kertoimia

sovellettaisiin standardoiduille kapasiteettituotteille sekä syöttö- että ottopisteissä tariffivuonna 2022.

Suomen, Viron ja Latvian siirtoverkonhaltijat ovat muodostaneet yhteisen tariffialueen vuoden 2020 alusta alkaen. Yhteisen tariffialueen muodostamiseksi siirtoverkonhaltijat solmivat ITC-sopimuksen (Inter-TSO Compensation), jonka yhteydessä sovittiin syöttökapasiteetin hintatasosta kaikkiin tariffialueen syöttöpisteisiin. Sopimuksen myötä Balticconnectorissa ei ole syöttö- eikä ottotariffia.

ITC-sopimus määrittää syöttöpisteiden osalta edellä esitetyt kertoimet, jotka on harmonisoitu Viron ja Latvian TSO:iden kanssa.

Ottovyöhykkeen osalta järjestelmävastaava siirtoverkonhaltija, Gasgrid Finland, asettaa omalle markkinalle parhaiten soveltuvat kapasiteettituotteiden kertoimet. Gasgrid Finland esittää Suomen ottovyöhykkeelle käytettävän samoja kertoimia kuin syöttöpisteille, mikä osaltaan edesauttaa markkinaosapuolten kykyä hahmottaa markkinan toimintaa paremmin.

Perusteluiksi Gasgrid Finland esittää seuraavaa:

- Suomen kaasumarkkinalle on luonteenomaista teollisuuden nopea käynnistymistarve häiriön sattuessa ja energiantuotannon nopea käynnistystarve sääolosuhteiden muuttuessa. Korkeilla kapasiteettituotteiden kertoimilla kaasun kilpailukyky heikkenisi, mikä vaikeuttaisi kaasun asemaa nopeasti syntyvässä tarpeessa ja voisi johtaa vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöön.
- Markkinaosapuolten kapasiteettivaraukset toimivat osaltaan lähtötietona järjestelmävastaavan siirtoverkonhaltijan operatiivisessa suunnittelussa. Korkean toimitusvarmuuden ja kustannustehokkaan verkoston operoinnin saavuttamiseksi, siirtoverkonhaltijan on tärkeää tietää vuorokausi etukäteen riittävällä tarkkuudella, millaisiin siirtomääriin tulee varautua. Tämän vuoksi Gasgrid Finland esittää lyhyiden tuotteiden välille hintaporrasta, jonka toivotaan ohjaavan kapasiteettituotteiden varaamista päivätuotteisiin päivänsisäisten tuotteiden sijaan.
- Esitetyt kertoimet ovat samat kuin tariffikautena 2021. Gasgrid Finland ei näe perustelluksi muuttaa kapasiteettituotteiden kertoimia, sillä sovellettavat kertoimet ovat toimineet hyvin nykyisessä markkinatilanteessa, eikä tämän osalta nähdä muutosta tapahtuvan tulevan tariffikauden aikana. Syöttökapasiteettien osalta hintakertoimet on sovittu ja harmonisoitu yhdessä alueelliseen syöttötariffivyöhykkeen kuuluvien siirtoverkonhaltijoiden kesken, eikä tulevalle vuodelle nähdä tarvetta hintakertoimien muuttamiselle. Harmonisointi mahdollistaa kaasun tuonnin alueelliseen tariffivyöhykkeeseen sieltä, mistä se on halvinta.

Kausitekijät

Gasgrid Finland ei näe tarpeen oikaista kapasiteettituotteiden hintoja syöttö- tai ottopisteiden soveltamalla kausitekijöitä. Näin ollen Gasgrid Finland esittää kausi-

tekijäksi kerrointa yksi (1) tariffivuodelle 2022. Esitys perustuu siihen, että Gasgrid Finland ei näe syöttöpisteissä tai ottovyöhykkeellä olevan niukkuutta siirtokapasiteetista, jolloin kaasun käytön ohjaaminen tariffivuoden sisällä ei ole tarpeen.

Alennukset

Tariffiverkkosäännön 9 artikla asettaa tapaukset, joissa alennuksia on mahdollista soveltaa.

Tariffien mukautukset varastointilaitoksiin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa sekä nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin ja eristyneisyyden päättävään infrastruktuuriin yhteydessä olevissa ottokohdissa on tariffiverkkosäännön mukaan mahdollista soveltaa

1. Kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin sovelletaan varastointilaitoksiin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa vähintään 50 prosentin alennusta sikäli ja siinä laajuudessa, kun useampaan kuin yhteen siirto- tai jakeluverkkoon yhteydessä olevaa varastointilaitosta ei käytetä vaihtoehtona yhteenliitäntäpisteelle.

2. Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin yhteydessä olevissa ottokohdissa sekä jäsenvaltioiden eristyneisyyden päättämiseksi kaasuverkkojen osalta kehitettyyn infrastruktuuriin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa voidaan asianomaisiin kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin soveltaa alennusta toimitusvarmuuden parantamiseksi.

Gasgrid Finland Oy esittää, että alennuksia ei Suomessa sovelleta.

Helen Oy:n lausunto 29.10.2021

Helen Oy tukee lausuntonsa 29.10.2021 mukaan alennusten ja kausitekijöiden osalta Gasgrid Finland Oy:n tekemiä esityksiä.

Kapasiteettituotteiden kerrointen tasosta vuodelle 2021 Helen Oy näkee tarpeellisenä, että kaasumarkkinan kokonaisvolyymin maksimoimiseksi, avoimen kaasumarkkinan selkeyden ja markkinaehtoisuuden takaamiseksi sekä kaasun kilpailukyvyn turvaamiseksi erityyppisissä loppukäyttötarkoituksissa erot pitkien ja lyhyiden kapasiteettituotteiden kertoimien välillä tulee pyrkiä pitämään mahdollisimman pieninä myös jatkossa. Edellä mainituin perustein Helen Oy tukee Gasgrid Finland Oy:n esitystä tariffivuodelle 2022 kapasiteettituotteiden kertoimien säilyttämistä (sekä syöttö- että ottovyöhykkeellä) samansuuruisina ja ennallaan jo tariffivuosina 2020 ja 2021 käytössä olleella tasolla.

JSC Latvijas Gaze lausunto 15.11.2021

JSC Latvijas Gaze on toimittanut asian (dnro 3050/533/2021) yhteydessä lausunnon, jossa se on lausunut myös Gasgrid Finlandin esityksestä kertoimiksi, kausituotteiksi ja alennuksiksi. Lausunnossaan JSC Latvijas Gaze on todennut, että uudelleennominointimaksu 2 €/MWh on aivan liian ankara rangaistus shippereille tahattomasta ylinominoinnista, koska voidaan olettaa, etteivät shipperit ylinominoi tarkoituksellisesti. Maksun taso tällaisenaan Latvijas Gazen mukaan käytännössä rankaisee shippereitä Balticconnectorin epätäydellisyyksistä ja ennakoimattomuudesta, kun putki edelleen 2 vuotta valmistumisestaan toimii vain 70 % sen

teknisestä kapasiteetista. Latvijas Gaze toivoo Energiaviraston ja Gasgrid Finlandin harkitsevan uudelleen ja laskevan uudelleenmäärittämiseksi määrää.

Gasgrid Finland Oy:n lausunto päätösluonnokseen 19.11.2021

Gasgrid Finland lausuu selkeyden lisäämiseksi sekä väärinymmärrysten välttämiseksi koskien vahvistuspäätösluonnoksen perusteluosan kohdan "Kertoimien, kausitekijöiden ja alennusten soveltaminen" viimeistä kappaletta, jossa todetaan seuraavaa: "Energiavirasto toteaa, että tariffiverkkosäännön tarkoittamia kertoimia, kausitekijöitä ja alennuksia sovelletaan näin ollen siirtoverkonhaltijan siirtoverkossa, eikä niitä sovelleta muiden verkonhaltijoiden jakeluverkon syöttö- ja ottopisteisiin."

Gasgrid Finlandin mukaan Suomessa sovellettavan markkinamallin mukaisesti kaikella Suomen kaasujärjestelmään syötetyllä kaasulla on kaupallisesti pääsy virtuaaliseen kauppapaikkaan, mikä mahdollistaa sen, että kaasu on mahdollista ottaa kaupallisesti ulos mistä tahansa Suomen kaasujärjestelmän ottopisteestä. Gasgrid Finland toteaa, että kaasuenergia ei fyysisesti siirry jakeluverkosta siirtoverkkoon, mutta kaupallisesti näin tapahtuu. Päätösluonnoksessa todettu ja yllä kuvattu kappale pitää paikkansa, mutta Gasgrid Finland tarkentaa, että markkinamallin mukaisesti myös jakeluverkkoon syötettyä kaasua varten on varattava Gasgrid Finlandin tarjoamia syöttökapasiteettituotteita, koska kaasu virtaa kaupallisesti virtuaaliseen kauppapaikkaan. Virtuaalisesta kauppapaikasta kaasu virtaa loppukäyttöön tai maastavientiin. Ottaakseen kaason ulos Suomen kaasujärjestelmästä, shipperin on Gasgrid Finlandin mukaan varattava Gasgrid Finlandin tarjoamia ottokapasiteettituotteita välttääkseen kapasiteetin ylitysmaksut.

Energiavirasto on vastaanottanut lausunnon koskien Balticconnectorissa sovellettavaa uudelleenmäärittämismaksua, jota voidaan soveltaa Balticconnectorin syöttö- ja ottopisteessä. Uudelleenmäärittämismaksun perimisen perusteet syntyvät Gasgrid Finlandin mukaan, kun shipper uudelleenmäärittämällä pienentää aiemmin tehtyä nominaatiota kaasuvuorokauden aikana siten, että muutos ylittää asetetun toleranssin ja siirtoverkonhaltija on joutunut pienentämään kaikkien shipperien nominoiteja pro rata (eli suhteessa nominoituihin määriin) Balticconnectorin ylikuormituksen hallitsemiseksi. Maksu peritään Gasgrid Finlandin mukaan vain toleranssin ylittävästä osasta ja uudelleenmäärittämismaksun on esitetty olevan 0,002 €/kWh vuonna 2022, mikä on sama kuin kuluvana vuonna.

Gasgrid Finland näkee esitetyn uudelleenmäärittämismaksun olevan riittävä kannustamaan shipperiä varaamaan ilmaista kapasiteettia siirtotarpeen mukaisesti. Samanaikaisesti Gasgrid Finland on huomionut uudelleenmäärittämismaksua asettaessaan sen, että kaasumarkkinan käyttäytymistä ei pysty ennakoimaan täydellisesti. Tämän johdosta Gasgrid on asettanut markkinatoimijoille suunnatun joustoelementin, toleranssin, jonka puitteissa alaspäin renominoiminen on myös ruuhkatilanteissa mahdollista ilman taloudellisia seuraamuksia. Uudelleenmäärittämismaksun osalta Gasgrid Finland näkee, että asetettu toleranssi on kohtuullinen tilanteissa, jossa alaspäin renominointi ylittää asetetun toleranssirajan. Gasgrid Finland toteaa, että uudelleenmäärittämismaksun johdosta aiheutuneet kustannukset ovat olleet suhteellisen pieniä viimeisen parin vuoden aikana.

Asiaan liittyvä lainsäädäntö

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013)

Lain sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta 5 §:n mukaan Energiaviraston tehtävänä on valvoa 2 §:ssä tarkoitetun kansallisen ja unionin lainsäädännön ja viranomaisten määräysten noudattamista sekä hoitaa muut 2 §:ssä tarkoitetussa lainsäädännössä sille annetut tehtävät.

Lain sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta 12 §:n 2 momentin mukaan maakaasuverkonhaltijaan, järjestelmävastaavaan siirtoverkonhaltijaan ja nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksen haltijaan kohdistuvan vahvistuspäätöksen tulee perustua niihin perusteisiin, joista säädetään:

- 1) maakaasumarkkinalaissa sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä;
- 2) maakaasuverkkoasetuksessa sekä sen nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa ja päätöksissä, siltä osin kuin niitä sovelletaan Suomessa;
- 3) maakaasumarkkinadirektiivin nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa ja päätöksissä;

Euroopan parlamentin ja neuvoston (EY) N:o 715/2009, maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä ja (EY) N:o 1775/2005 kumoamisesta

Maakaasuasetuksen johdanto-osan mukaan korkeapaineputkistot, jotka yhdistävät paikalliset jakelijat kaasuverkkoon ja joita ei käytetä ensisijaisesti paikallisen jakelun yhteydessä, kuuluvat tämän asetuksen soveltamisalaan.

Maakaasuasetuksen 1 artiklan mukaan:

Tällä asetuksella annetaan syrjimättömät säännöt maakaasun siirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä, ottaen huomioon kansallisten ja alueellisten markkinoiden erityispiirteet, kaasun sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi;

Maakaasuasetuksen 2 artiklan 1 kohdan mukaan

Tässä asetuksessa tarkoitetaan "siirrolla" maakaasun siirtämistä putkistoissa, jotka sisältävät pääasiassa korkeapaineputkia, mutta ei tuotantovaiheen aikaisia putkistoja eikä pääasiassa maakaasun paikalliseen jakeluun käytettäviä korkeapaineputkistojen osia, asiakkaille toimitettavaksi, mutta ei maakaasun toimitusta;

Maakaasuasetuksen 13 artiklan 1 kohdan mukaan

Verkon käyttäjiltä perittävien tariffien on oltava syrjimättömiä, ja ne on määriteltävä erikseen siirtoverkon kunkin syöttö- ja ottokohdan osalta. Kansallisten sääntelyviranomaisten on hyväksyttävä syöttö- ja ottokohtia koskevat kustannusten jakomekanismit ja maksujen määrittämismenettely.

Maakaasuverkkoasetuksen 16 artiklan 2 kohdan mukaan

Siirtoverkonhaltijan on pantava täytäntöön ja julkistettava syrjimättömät ja avoimet kapasiteetinjakomekanismit, joiden on annettava asianmukaisia taloudellisia signaaleja teknisen kapasiteetin tehokasta ja maksimaalista käyttöä varten ja helpotettava investointeja uuteen infrastruktuuriin ja rajat ylittävää maakaasun kauppaa; oltava yhteensopivia markkinamekanismien kanssa, spot-markkinat ja kaupankäynnin kesukset mukaan luettuina, oltava samalla joustavia, ja niitä on voitava mukauttaa muuttuviin markkinaolosuhteisiin; ja oltava yhteensopivia verkkoihin pääsyä koskevien jäsenvaltioiden järjestelmien kanssa.

Komission asetusta (EU) 2017/460 kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevasta verkkosäännöstä

Tariffiverkkosäännön 2 artiklan mukaan:

Tätä asetusta sovelletaan kaasunsiirtoverkkojen kaikkiin ottokohtiin ja kaikkiin syöttökohtiin lukuun ottamatta III, V ja VI lukua, 28 artiklaa ja 31 artiklan 2 ja 3 kohtaa ja IX lukua, joita sovelletaan ainoastaan yhteenliitännätpisteisiin. Asetuksen III, V ja VI lukua, 28 artiklaa ja IX lukua sovelletaan kolmansista maista tulevan siirron ottokohtiin tai kolmansien maihin suuntautuvan siirron syöttökohtiin, tai molempiin, jos kansallinen sääntelyviranomainen päättää soveltaa kyseisissä kohdissa asetusta (EU) 2017/459.

Tariffiverkkosäännön 9 artiklan mukaan:

1. Kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin sovelletaan varastointilaitoksiin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa vähintään 50 prosentin alennusta sikäli ja siinä laajuudessa, kun useampaan kuin yhteen siirto- tai jakeluverkkoon yhteydessä olevaa varastointilaitosta ei käytetä vaihtoehtona yhteenliitännätpisteelle.

2. Nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin yhteydessä olevissa ottokohdissa sekä jäsenvaltioiden eristyneisyyden päättämiseksi kaasuverkkojen osalta kehitettyyn infrastruktuuriin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa voidaan asianomaisiin kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin soveltaa alennusta toimitusvarmuuden parantamiseksi.

Tariffiverkkosäännön 13 artiklan mukaan:

1. Kertoimien on sijoitettava seuraaville vaihteluväleille:

a) vakioiduilla neljännesvuosikapasiteettituotteilla ja vakioiduilla kuukausikapasiteettituotteilla kertoimen on oltava vähintään 1 mutta enintään 1,5;

b) vakioiduilla vuorokausikapasiteettituotteilla ja vakioiduilla päivänsisäistä kapasiteettia koskevilla tuotteilla kertoimen on oltava vähintään 1 mutta enintään 3. Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa kerroin voi olla pienempi kuin 1 mutta kuitenkin suurempi kuin 0 tai se voi olla suurempi kuin 3.

2. Jos sovelletaan kausitekijöitä, asianomaiseen vakioituun kapasiteettituotteeseen sovellettavan kertoimen ja asiaankuuluvien kausitekijöiden tulon maakaasuvuoden

osalta lasketun aritmeettisen keskiarvon on oltava 1 kohdassa asianomaisille ker-toimille annetulla vaihteluvälillä.

Tariffiverkkosäännön 28 artiklan mukaan:

Samaan aikaan 26 artiklan 1 kohdan mukaisesti järjestettävän lopullisen kuulemi-sen kanssa kansallisen sääntelyviranomaisen on järjestettävä kuuleminen kaikille toisiinsa suoraan yhteydessä olevien jäsenvaltioiden kansallisille sääntelyviran-omaisille ja asiaankuuluville sidosryhmille seuraavista seikoista:

- a) kerrointen taso;
- b) kausitekijöitä sovellettaessa kausitekijöiden taso ja laskeminen 15 artiklan mu-kaisesti;
- c) 9 artiklan 2 kohdan ja 16 artiklan mukaisten alennusten taso.

Kuulemisen päätyttyä on tehtävä perusteltu päätös direktiivin 2009/73/EY 41 ar-tiklan 6 kohdan a alakohdan mukaisesti tämän kohdan a–c alakohdassa tarkoite-tuista seikoista. Jokaisen kansallisen viranomaisen on otettava huomioon toisiinsa suoraan yhteydessä olevien jäsenvaltioiden kansallisten sääntelyviranomaisten kannat.

Tehdessään 1 ja 2 kohdassa tarkoitetun päätöksen kansallisen sääntelyviranomai-sen on otettava huomioon kuulemiseen saadut vastaukset sekä seuraavat seikat:

- a) kertoimet:
 - i) tasapaino yhtäältä lyhyen aikavälin kaasukaupan helpottamisen ja toisaalta siirtojärjestelmään tehtäviä tehokkaita investointeja varten annettavien pitkän aikavälin signaalien välillä;
 - ii) vaikutukset siirtopalvelujen tuottoon ja sen kattamiseen;
 - iii) tarve välttää ristiintukemista verkonkäyttäjien välillä ja parantaa rajahintojen kustannusvastaavuutta;
 - iv) fyysiseen ja sopimuksista johtuvaan ylikuormitukseen liittyvät tilanteet;
 - v) vaikutukset rajat ylittäviin virtoihin;
- b) kausitekijät:
 - i) vaikutukset infrastruktuurin taloudellisen ja tehokkaan käytön helpottamiseen;
 - ii) tarve parantaa rajahintojen kustannusvastaavuutta.

Perustelut

Energiaviraston toimivalta

Energiavirasto toimii maakaasumarkkinalaissa (587/2017), laissa sähkö- ja maa-kaasumarkkinoiden valvonnasta (590/2013) ja Energiavirastosta annetussa laissa

(870/2013) tarkoitettuna kansallisena sääntelyviranomaisena valvoen ja seuraten sähkö- ja maakaasumarkkinoita sekä edistään sähkömarkkinoiden ja maakaasumarkkinoiden toimivuutta.

Energiavirasto valvoo maakaasumarkkinalain noudattamista kansallisena sääntelyviranomaisena lain sähkö- ja maakaasuverkko toiminnan valvonnasta 6 §:n nojalla.

Vahvistuspäätöksen aineellisoikeudellinen perusta

Vahvistuspäätöksen aineellisoikeudellisesta perustasta säädetään sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetun lain 12 §:ssä.

Valvontalain 12 §:n 2 momentin mukaan järjestelmävastaavaan siirtoverkonhaltijaan kohdistuvan vahvistuspäätöksen tulee perustua niihin perusteisiin, joista säädetään maakaasumarkkinalaissa sekä sen nojalla annetuissa säännöksissä; maakaasuverkkoasetuksessa, sekä sen nojalla annetuissa; suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa ja päätöksissä, siltä osin kuin niitä sovelletaan Suomessa sekä maakaasumarkkinadirektiivin nojalla annetuissa, suuntaviivoja koskevissa komission asetuksissa ja päätöksissä.

Kertoimien, kausitekijöiden ja alennusten soveltaminen

Maakaasuasetuksen johdanto-osan mukaan korkeapaineputkistot, jotka yhdistävät paikalliset jakelijat kaasuverkkoon ja joita ei käytetä ensisijaisesti paikallisen jakelun yhteydessä, kuuluvat asetuksen soveltamisalaan.

Maakaasuasetuksen 1 artiklan mukaan asetuksella annetaan syrjimättömät säännöt maakaasun siirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä, ottaen huomioon kansallisten ja alueellisten markkinoiden erityispiirteet, kaasun sisämarkkinoiden moitteettoman toiminnan varmistamiseksi.

Maakaasuasetuksen 2 artiklan mukaan asetuksessa tarkoitetaan "siirrolla" maakaasun siirtämistä putkistoissa, jotka sisältävät pääasiassa korkeapaineputkia, mutta ei tuotantovaiheen aikaisia putkistoja eikä pääasiassa maakaasun paikalliseen jakeluun käytettäviä korkeapaineputkistojen osia, asiakkaille toimitettavaksi, mutta ei maakaasun toimitusta.

Kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskeva tariffiverkkosääntö on annettu maakaasuasetuksen nojalla.

Energiavirasto toteaa, että tariffiverkkosäännön tarkoittamia kertoimia, kausitekijöitä ja alennuksia sovelletaan näin ollen siirtoverkonhaltijan siirtoverkossa, eikä niitä sovelleta muiden verkonhaltijoiden jakeluverkon syöttö- ja ottopisteisiin.

Kertoimet

Tariffiverkkosäännön 13 artiklan mukaan kertoimien on asetettava seuraavalle vaihteluvälille:

- a) vakioiduilla neljännesvuosikapasiteettituotteilla ja vakioiduilla kuukausikapasiteettituotteilla kertoimen on oltava vähintään 1 mutta enintään 1,5;

b) vakioiduilla vuorokausikapasiteettituotteilla ja vakioiduilla päivänsisäistä kapasiteettia koskevilla tuotteilla kertoimen on oltava vähintään 1 mutta enintään 3.

Asianmukaisesti perustelluissa tapauksissa kerroin voi olla pienempi kuin 1 mutta kuitenkin suurempi kuin 0 tai se voi olla suurempi kuin 3.

Gasgrid Finland Oy on esittänyt käytettäväksi kertoimia seuraavasti: vuosituotteen (viitehinnan) kertoimeksi 1, neljännesvuosituotteen kertoimeksi 1.1, kuukausituotteen kertoimeksi 1.25, päivätuotteen kertoimeksi 1.5 ja päivänsisäisen tuotteen kertoimeksi 1.7. Kertoimia sovellettaisiin standardoiduille kapasiteettituotteille sekä syöttö- että ottopisteissä tariffivuonna 2021.

Gasgrid Finland Oy on todennut, että ITC-sopimus määrittää syöttöpisteiden osalta edellä esitetyt kertoimet, jotka on harmonisoitu Viron ja Latvian TSO:iden kanssa. Edelleen Gasgrid Finland Oy on todennut, että ottovyöhykkeen osalta järjestelmä- vastaava siirtoverkonhaltija, Gasgrid Finland, asettaa omalle markkinalle parhaiten soveltuvat kapasiteettituotteiden kertoimet. Gasgrid Finland esittää Suomen ottovyöhykkeelle käytettävän samoja kertoimia kuin syöttöpisteille, mikä osaltaan edesauttaa markkinaosapuolten kykyä hahmottaa markkinan toimintaa paremmin.

Perusteluiksi esitetyille kertoimille Gasgrid on esittänyt seuraavaa:

- Suomen kaasumarkkinalle on luonteenomaista teollisuuden ja energiantuotannon nopea käynnistymistarve häiriön sattuessa. Korkeilla kapasiteettituotteiden kertoimilla kaasun kilpailukyky heikkenisi, mikä vaikeuttaisi kaasun asemaa nopeasti syntyvässä tarpeessa ja pahimmillaan johtaisi vaihtoehtoisten polttoaineiden käyttöön.
- Markkinaosapuolten kapasiteettivaraukset toimivat osaltaan lähtötietona järjestelmä- vastaavan siirtoverkonhaltijan operatiivisessa suunnittelussa. Korkean toimitusvarmuuden ja kustannustehokkaan verkoston operoinnin saavuttamiseksi, siirtoverkonhaltijan on tärkeää tietää vuorokausi etukäteen riittävällä tarkkuudella, millaisiin siirtomääriin tulee varautua. Tämän vuoksi Gasgrid Finland esittää lyhyiden tuotteiden välille hintaporrasta, jonka toivotaan ohjaavan kapasiteettituotteiden varaamista päivätuotteisiin päivänsisäisten tuotteiden sijaan.
- Samoja kertoimia sovelletaan myös kuluvana tariffivuonna (2020). Ensimmäisen kvartaalin (Q1/2020) perusteella ei ole havaittu perusteita kerrointen tason muuttamiselle.

Helen Oy on lausunnossaan ilmaissut tukevansa Gasgrid Finland Oy:n esitystä kertoimien tasosta. Helen Oy näkee tarpeellisena, että kaasumarkkinan kokonaisvolyymien maksimoimiseksi, avoimen kaasumarkkinan selkeyden ja markkinaehtoisuuden takaamiseksi sekä kaasun kilpailukykyyn turvaamiseksi erityyppisissä loppukäyttötarkoituksissa erot pitkien ja lyhyiden kapasiteettituotteiden kertoimien välillä tulee pyrkiä pitämään mahdollisimman pieninä myös jatkossa.

Energiavirasto pitää edellä mainitun perusteella kerrointen tasoa perusteltuna ja syrjimättömänä.

Kausitekijät

Tariffiverkkosäännön 13 artiklan 2 kohdan mukaan, jos sovelletaan kausitekijöitä, asianomaiseen vakioituun kapasiteettituotteeseen sovellettavan kertoimen ja asiainkuuluvien kausitekijöiden tulon maakaasuvuoden osalta lasketun aritmeettisen keskiarvon on oltava 1 kohdassa asianomaisille kertoimille annetulla vaihteluvälillä.

Gasgrid Finland Oy on esittänyt, että se ei näe tarpeen oikaista kapasiteettituotteiden hintoja syöttö- tai ottopisteiden käyttöasteiden vuodenaikavaihteluiden vuoksi. Näin ollen Gasgrid Finland Oy esittää kausitekijäksi kerrointa yksi (1) tariffivuodelle 2022. Esitys perustuu siihen, että Gasgrid Finland Oy ei näe syöttöpisteissä tai ottovyöhykkeellä olevan niukkuutta siirtokapasiteetista, jolloin kaasun käytön ohjaaminen tariffivuoden sisällä ei ole tarpeen.

Kuulemisessa lausunnon antanut taho on tukenut Gasgrid Finland Oy:n esitystä kausitekijöistä.

Energiavirasto pitää kausitekijän kerrointa yksi (1) perusteltuna ja syrjimättömänä.

Alennukset

Tariffiverkkosäännön 9 artiklan 1 kohdan mukaan kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin sovelletaan varastointilaitoksiin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa vähintään 50 prosentin alennusta sikäli ja siinä laajuudessa, kun useampaan kuin yhteen siirto- tai jakeluverkkoon yhteydessä olevaa varastointilaitosta ei käytetä vaihtoehtona yhteenliitännäispisteelle.

Tariffiverkkosäännön 9 artiklan 2 kohdan mukaan nesteytetyn maakaasun käsittelylaitoksiin yhteydessä olevissa ottokohdissa sekä jäsenvaltioiden eristyneisyyden päättämiseksi kaasuverkkojen osalta kehitettyyn infrastruktuuriin yhteydessä olevissa otto- ja syöttökohdissa voidaan asianomaisiin kapasiteettiin perustuviin siirtotariffeihin soveltaa alennusta toimitusvarmuuden parantamiseksi.

Gasgrid Finland Oy on esittänyt, ettei alennuksia sovelleta Suomessa. Saadussa lausunnossa ei ole myöskään esitetty alennuksen soveltamista siirtoverkkoon syötön yhteydessä.

Virasto toteaa, että alennuksen myöntämistä voidaan tarkastella tarvittaessa uudelleen, kun siirtoverkon syöttöpiste otetaan käyttöön nesteytetyn maakaasun käsittelylaitteistoon. Tällä hetkellä Hamina LNG Oy:n 23.8.2021 tiedotteen mukaan LNG-terminaalien kaupallinen käyttöönotto tulee kokonaisuudessaan viivästymään aiemmin ilmoitetusta aikataulusta, eikä terminaalien palveluita voida saatavilla olevan tiedon valossa tarjota markkinoille 1.10.2021 alkaen. Käyttöönoton tarkempi aikataulu on tiedotteen mukaan tällä hetkellä avoinna, ja Hamina LNG Oy selvittää viivästyksen tarkempaa kestoa ja vaikutusta siihen, milloin terminaalien palveluita todennäköisesti voidaan tarjota markkinoille.

Edellä mainituin perustein alennusta ei aseteta.

Uudelleennominointimaksu

Maakaasuverkkoasetuksen 16 artiklan 2 kohdan mukaan siirtoverkonhaltijan on pantava täytäntöön ja julkistettava syrjimättömät ja avoimet kapasiteetinjakomekanismit, joiden on annettava asianmukaisia taloudellisia signaaleja teknisen kapasiteetin tehokasta ja maksimaalista käyttöä varten.

Energiavirasto toteaa, että siirtoverkonhaltijan esittämä uudelleennominointimaksu voidaan katsoa maakaasuverkkoasetuksen tarkoittamaksi taloudelliseksi signaaliksi, jonka tarkoitus on ohjata osapuolia nominoimaan siirrettävä kaasumäärä niin lähelle todellista tarvetta kuin mahdollista. Ottaen huomioon myös sen, että Balticconnector-yhdysputken siirtokapasiteettiin ei sisälly syöttö- ja ottomaksua, ilman uudelleennominointimaksun kaltaista mekanismia osapuolet voisivat varata Balticconnector-yhdysputken siirtokapasiteettia huomattavasti yli tarpeensa ilman siitä aiheutuvia seuraamuksia, mikä rajoittaisi Balticconnector-yhdysputken teknisen siirtokapasiteetin tehokasta ja maksimaalista käyttöä. Näin ollen uudelleennominointimaksu osaltaan edesauttaisi sitä, että Balticconnector-yhdysputken siirtokapasiteettia olisi tarjolla sitä tosiasiallisesti tarvitseville.

Gasgrid Finland on lausuntonsa 19.11.2021 mukaan nähnyt esitetyn uudelleennominointimaksun olevan riittävä kannustamaan shipperiä varaamaan ilmaista kapasiteettia siirtotarpeen mukaisesti. Samanaikaisesti Gasgrid Finland on huomionnut uudelleennominointimaksua asettaessaan sen, että kaasumarkkinan käyttäytymistä ei pysty ennakoimaan täydellisesti. Tämän johdosta Gasgrid on asettanut markkinatoimijoille suunnatun joustoelementin, toleranssin, jonka puitteissa alaspäin renominointi on myös ruuhkatilanteissa mahdollista ilman taloudellisia seuraamuksia. Uudelleennominointimaksun osalta Gasgrid Finland näkee, että asetettu toleranssi on kohtuullinen tilanteissa, jossa alaspäin renominointi ylittää asetetun toleranssirajan. Gasgrid Finland toteaa, että uudelleennominointimaksun johdosta aiheutuneet kustannukset ovat olleet suhteellisen pieniä viimeisen parin vuoden aikana.

Edellä esitetyn perusteella Energiavirasto katsoo, että siirtoverkonhaltija voi periä verkonkäyttäjältä uudelleennominointimaksun Balticconnector-yhdysputkessa ainoastaan silloin, kun verkonkäyttäjä on uudelleennominoinut Balticconnector-yhdysputkessa siirrettävän kaasumäärän toleranssirajan yli ja siirtoverkonhaltija on joutunut pienentämään kaikkien verkonkäyttäjien nominointeja pro rata -suhteessa Balticconnector-yhdysputken ylikuormituksen hallitsemiseksi.

Uudelleennominointimaksun yksikköhintaa, 0,002€/kWh, Energiavirasto pitää perusteltuna.

Sovelletut säännökset

Laki sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta 6 §, 12 §

Komission asetus (EU) 2017/460 kaasun yhdenmukaistettuja siirtotariffirakenteita koskevasta verkkosäännöstä 2 artikla, 9 artikla, 13 artikla, 28 artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 715/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä ja asetuksen (EY) N:o 1775/2005 kumoamisesta artiklat 2, 13 ja 16

Muutoksenhaku

Muutoksenhakua koskeva ohjeistus on tämän päätöksen liitteenä. Päätöstä on noudatettava muutoksenhausta huolimatta.

Lisätiedot

Lisätietoja antaa johtava asiantuntija Tiina Karppinen (puh. 029 5050 035, tiina.karppinen@energivirasto.fi)

Liitteet	Valitusosoitus Kertoimet, kausitekijät ja alennukset
Jakelu	Gasgrid Finland Oy

VALITUSOSOITUS

Valitusoikeus hallintopäätöksestä

Energiaviraston antamaan hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla siten kuin laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) säädetään. Valituskelpoisella hallintopäätöksellä tarkoitetaan päätöstä, jolla asia on ratkaistu tai jätetty tutkimatta.

Hallintopäätökseen saa hakea muutosta valittamalla se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään.

Valitusviranomainen

Valitusviranomainen Energiaviraston päätökseen on markkinaoikeus.

Valituksen tekeminen ja valitusaika

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on lainvastainen.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Jos tiedoksianto on toimitettu tavallisena tiedoksiantona postitse kirjeellä vastaanottajalle, katsotaan hänen saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Mikäli päätös annetaan hakijalle tiedoksi sähköisenä viestinä, päätös katsotaan annetuksi tiedoksi kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Jos päätös on postitettu saantitodistusta vastaan, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana. Valitusaikaa laskettaessa tiedoksiantopäivää ei oteta lukuun.

Milloin kysymyksessä on sijaistiedoksianto, tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä. Viranomaisen tietoon asian katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä.

Kun valituksen tekemisen määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Valituksen tekemisestä säädetään lisäksi sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003). Määräaikaisten laskemisesta säädetään säädettyjen määräaikain laskemisesta annetussa laissa (150/1930).

Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan muutosta (*valituksen kohteena oleva päätös*);
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (*vaatimukset*);
- vaatimusten perustelut; sekä
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä tuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (*prosessiosoite*). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi tuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta; sekä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.
- asiamiestä käytettäessä valtakirja, sen mukaan kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä säädetään.

Valituskirjelmän toimittaminen valitusviranomaiselle

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa markkinaoikeuteen, jonka osoite on:

**Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5
00520 HELSINKI**

Valitusta tehtäessä on huomioitava, että markkinaoikeuden posti- ja käyntiosoite muuttuu. Uusi osoite on 27.12.2021 alkaen:

**Sörnäistenkatu 1,
00580 Helsinki.**

Markkinaoikeuden muut yhteystiedot säilyvät ennallaan.

**faksi: 029 56 43314
sähköposti: markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituskirjelmä voidaan toimittaa valitusviranomaiselle myös postitse.

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kun valituskirjelmä toimitetaan hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelun kautta, liitteet voi toimittaa skannattuna asiointipalvelussa tai kirjeitse. Kirjeitse toimitettaessa mainitse asiasta asiointipalvelun Viesti-kentässä.

Valituskirjelmän lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Oikeudenkäyntimaksu

Valittajalta peritään markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksu 2050 euroa. Tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) on erikseen säädetty tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Energiavirasto asettaa Gasgrid Finland Oy:n käytettäväksi seuraavat kertoimet, kausitekijät ja alennukset. Kertoimia, kausitekijöitä ja alennuksia sovelletaan 1.1.2022 alkaen siirtoverkonhaltijan siirtoverkon syöttö- ja ottopisteissä ja jakeluverkon ja siirtoverkon välisessä rajapisteessä.

Kertoimet

Kapasiteettituote	Kerroin
Vuosituote (viitehint)	1
Neljännesvuosituote	1,1
Kuukausituote	1,25
Päivätuote	1,5
Päivänsisäinen tuote	1,7

Kausitekijät

Kausitekijöitä ei sovelleta.

Alennukset

Tariffiverkkosäännön 9 artiklan mukaisia alennuksia ei sovelleta.